

Všem

- Obecním úřadům obcí s rozšířenou působností,
- Magistrátu hlavního města Prahy
- Krajským úřadům

Odpověď k č. j. ze dne

Č. j./Sp. zn./Typ

MD-15962/2021-160/1
MD/15962/2021/160

Vyřizuje/E-mail/Telefon

Kateřina Janovcová
katerina.janovcova@mdcr.cz
+420 2251 31461

Datum

Praha
25.05.2021

Věc: Vyjádření k rozsudkům Nejvyššího správního soudu a Nejvyššího soudu – 12 bodů - vrácení ŘO

Ministerstvo dopravy, Odbor agend řidičů obdrželo několik dotazů k rozsudku Nejvyššího soudu čj. 6 T do 253/2020 ze dne 27. května 2020, který se dotýká problematiky vrácení řidičského oprávnění pozbytého v důsledku dosažení 12 bodů, a to především k době, kdy se daná osoba, která řidičské oprávnění pozbyla, může podrobit přezkoušení z odborné způsobilosti k řízení motorových vozidel.

1. Právní základ

Vrácení řidičského oprávnění je upraveno v § 123d odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), ve znění pozdějších předpisů, kde je uvedeno, cit.: "

„(1) Řidič, který podle § 123c odst. 3 pozbyl řidičské oprávnění, je oprávněn požádat o vrácení řidičského oprávnění nejdříve po uplynutí 1 roku ode dne pozbytí řidičského oprávnění podle § 123c odst. 3.“

Podmínky, které musí být ze strany žadatele o vrácení řidičského oprávnění splněny, jsou stanoveny v § 123d odst. 3 zákona č. 361/2000 Sb., kde je uvedeno, cit.:

„(3) Žádost o vrácení řidičského oprávnění podává žadatel písemně u příslušného obecního úřadu obce s rozšířenou působností. Podmínkou vrácení řidičského oprávnění je prokázání, že se žadatel podrobil přezkoušení z odborné způsobilosti podle zvláštního právního předpisu⁴⁾ a dále prokázání zdravotní a psychické způsobilosti. Pro vrácení řidičského oprávnění platí přiměřeně § 101.“

Přezkoušení z odborné způsobilosti ve vazbě na § 101 zákona č. 361/2000 Sb., stanoví v odst. 4, že doklad o odborné způsobilosti k řízení motorových vozidel zařazených do příslušné skupiny vozidel, nesmí být ke dni podání žádosti starší než 30 dní.

Celá věc, respektive naplnění podmínek ve věci přezkoušení odborné způsobilosti k řízení motorových vozidel a doba, kdy se daná osoba může tomuto přezkoušení podrobit, byla několikrát řešena ze strany soudů České republiky, kdy naposledy byla zmíněna v rozsudku Nejvyššího správního soudu čj. 10 As 33/2015 ze dne 22. července 2015.

2. Názor Nejvyššího správního soudu

Nejvyšším správním soudem byl v předmětném rozsudku učiněn závěr, že pro vrácení řidičského oprávnění se žadatel může podrobit přezkoušení 30 dní před uplynutím jednorocní lhůty pro vrácení řidičského oprávnění, a to s přihlédnutím k § 3 odst. 3 písm. c) zákona č. 361/2000 Sb., dle něhož může motorová vozidlo řídit, také osoba, která se pod dohledem učitele autoškoly připravuje k přezkoušení z odborné způsobilosti k řízení motorových vozidel nebo skládá zkoušku v rámci tohoto přezkoušení.

Svůj závěr Nejvyšší správní soud odůvodnil tím, že cit.: **„roční lhůta podle § 123d odst. 1 zákona o silničním provozu, dle něhož řidič, který podle § 123c odst. 3, pozbyl řidičské oprávnění, je oprávněn požádat o vrácení řidičského oprávnění nejdříve po uplynutí 1 roku ode dne pozbytí řidičského oprávnění podle § 123c odst. 3, se vztahuje pouze na podání žádosti o vrácení řidičského oprávnění, nikoli na přezkoušení. Opačný výklad by byl v přímém rozporu s jednoznačně formulovanou dikcí tohoto ustanovení, které nedává prostor pro záměnu pojmů „požádat o vrácení řidičského oprávnění“ a „požádat či podrobit se přezkoušení“.**

Uvedený závěr Nejvyššího správního soudu byl aplikován i v praxi, a to ve smyslu, že žadatel o vrácení řidičského oprávnění, které pozbyl v důsledku dosažení 12 bodů, se může podrobit přezkoušení ve lhůtě 30 dnů před uplynutím jednorocní lhůty, pro niž pozbyl řidičské oprávnění. Z uvedeného je tedy možné dovodit, že doklad o přezkoušení z odborné způsobilosti k řízení motorových vozidel předkládá žadatel o vrácení řidičského oprávnění ihned po uplynutí jednoho roku od pozbytí řidičského oprávnění, tak jak je vedeno v § 123d odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb.

3. Názor Nejvyššího soudu

Oproti tomu Nejvyšší soud ve svém rozsudku čj. 6 T do 253/2020, který je výše zmíněn vyjádřil opačný názor, a to v tom smyslu, že **doba jednoho roku**, na niž pozbývá řidičské oprávnění ten, kdo dosáhl 12 bodů, **musí být zcela naplněna**, a tuto skutečnost analogicky přirovnává k uloženému zákazu činnosti spočívajícímu v zákazu řízení motorových vozidel, a dobu, na kterou byl daný zákaz činnosti uložen.

Dále má za to, že osoba, která řídí motorová vozidla v době jednorocní lhůty, pro kterou pozbyla řidičská oprávnění, a to i v případě osoby, která se pod dohledem učitele autoškoly připravuje k přezkoušení z odborné způsobilosti k řízení motorových vozidel nebo skládá zkoušku v rámci tohoto přezkoušení (§ 3 odst. 3 písm. c) zákona č. 361/2000 Sb.) se dopouští maření výkonu úředního rozhodnutí, podle § 337 odst. 1 písm. a) zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů, kde je uvedeno, cit.:

„(1) Kdo maří nebo podstatně ztěžuje výkon rozhodnutí soudu nebo jiného orgánu veřejné moci tím, že

a) vykonává činnost, která mu byla takovým rozhodnutím zakázána nebo pro kterou mu bylo odňato příslušné oprávnění podle jiného právního předpisu nebo pro kterou takové oprávnění pozbyl, . ízení , že skládá zkoušku,“.

Nejvyšší soud svůj názor odůvodnil následujícím způsobem, cit.: **„41. V daných souvislostech je třeba dále zdůraznit, že ustanovení § 337 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku staví**

na roveň trest zákazu činnosti a odnětí příslušného oprávnění podle jiného právního předpisu nebo pozbytí takového oprávnění. Jinak řečeno, citované zákonné ustanovení klade rovnítko (mj.) mezi osoby, jimž byl uložen trest zákazu činnosti spočívající v zákazu řízení motorových vozidel všech druhů, a osoby, které pozbyly řidičské oprávnění v důsledku dosažení 12ti bodové hranice. Není přitom od věci dodat, jak se uvádí ve stanovisku trestního kolegia Nejvyššího soudu ze dne 27. 10. 2010, sp. zn. Tpjn 302/2010, publikovaném pod č. 1/2011 Sb. rozh. tr., které řešilo otázku trestní odpovědnosti tzv. „vybodovaných“ řidičů trestným činem maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání podle § 337 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku, že účelem tohoto ustanovení je bezpochyby zájem na tom, aby nebyla vykonávána činnost osobou, které výkon této činnosti byl zakázán, či sankčně ztratila způsobilost tuto činnost vykonávat (pozbytí řidičského oprávnění podle § 123c zákona č. 361/2000 Sb., je sankcí za opakované páchání přestupků sui generis). Toto ustanovení trestního zákoníku nahlížené účelem zákona o silničním provozu, zajišťuje, aby činnost, která může ohrozit veřejný zájem na bezpečném silničním provozu, byla vykonávána jen osobami k tomu způsobilými.“

Dále Nejvyšší soud v předmětné věci uvedl, cit.: „....., že přezkoušení se provádí podle přílohy 5 již zmíněného zákona č. 247/2000 Sb., o získávání a zdokonalování odborné způsobilosti k řízení motorových vozidel a o změnách některých zákonů. Sestává z testu předpisů o provozu na pozemních komunikacích a z praktické jízdy s výcvikovým vozidlem. **Uchazeč, jemuž dosud neuběhla roční lhůta, po kterou nesmí řídit motorové vozidlo, může vykonat test, nikoliv však jízdu, kterou by bylo již možno považovat za řízení motorového vozidla.**“

S ohledem na posouzení celého případu učinil jednoznačný závěr, cit.: „... , že obviněný, který pozbyl řidičské oprávnění v důsledku dosažení 12ti bodové hranice, nesměl až do konce jednorozhodného období končícího dnem 1. 4. 2016 řídit motorové vozidlo, a to ani pod dohledem učitele autoškoly.

Jak lze vyhodnotit z výše uvedených skutečností, Nejvyšší soud je názoru toho, že ten, kdo pozbyl řidičské oprávnění v důsledku dosažení 12 bodů, **nesmí po celou dobu jednoho roku vyplývající z § 123d odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb., řídit motorová vozidla**, a to ani v případě, že by se pod dohledem učitele autoškoly připravoval na přezkoušení z odborné způsobilosti k řízení motorových vozidel, nebo skládal zkoušku v rámci tohoto přezkoušení.

4. Závěr

S ohledem na výše uvedené skutečnosti, především vyjádřené v rozsudku Nejvyššího soudu, Ministerstvo dopravy doporučuje, **aby přezkoušení z odborné způsobilosti k řízení motorových vozidel**, osob, které budou následně žádat o vrácení řidičského oprávnění pozbytého v důsledku dosažení 12 bodů, **bylo konáno až poté co uplyne doba jednoho roku od pozbytí řidičského oprávnění.**

Cílem navrženého postupu je sjednocení postupu při stanovení možné lhůty pro přezkoušení z odborné způsobilosti k řízení motorových vozidel, v případě pozbytí řidičského oprávnění v důsledku dosažení 12 bodů, tj. až poté co daný rok uplyne. Dalším důvodem je ochrana žadatelů o vrácení řidičského oprávnění, a to aby se svým konáním, v případě vykonání přezkoušení před uplynutím 1 roku, nedopouštěli, respektive vyhnuli jednání mající znaky trestného činu, posuzovaného jako maření výkonu úředního rozhodnutí ve smyslu § 337 odst. 1 písm. a) trestního zákoníku.

S ohledem na výše uvedené lze v dané věci dále zmínit, že pokud by se daná osoba přezkoušení z odborné způsobilosti k řízení motorových vozidel v době 1 roku od pozbytí řidičského oprávnění v důsledku dosažení 12 bodů podrobila, lze její jednání vyhodnotit, dle názoru Nejvyššího soudu, jako podezření z trestného činu - maření výkonu úředního rozhodnutí,

o němž by měly být spraveny orgány činné v trestním řízení. Finální posouzení trestnosti je pak samozřejmě v kompetenci příslušných orgánů činných v trestním řízení.

Ministerstvo dopravy dále navrhuje s uvedeným doporučením seznámit i provozovatele autoškol, kteří z hlediska svého působení spadají do působnosti Vašeho obecního úřadu obce s rozšířenou působností.

Pro úplnost závěrem přikládáme v příloze rozsudek Nejvyššího soudu čj. 6 T do 253/2020 ze dne 27. května 2020.

S pozdravem

Mgr. Stanislav Dvořák
ředitel
Odbor agend řidičů